

ΠΡΑΚΤΙΚΑ
ΤΗΣ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ 1899

ΕΚΘΕΣΙΣ

ΤΩΝ

ΠΕΠΡΑΓΜΕΝΩΝ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

κατὰ τὸ ἔτος 1899

συνταχθεῖσα ὑπὸ τοῦ γραμματέως τῆς Ἑταιρείας Π.
Καββαδία καί, μετὰ ἔγκρισιν τοῦ συμβουλίου, ἀναγνω-
σθεῖσα ἐν τῇ γενικῇ συνελεύσει τῶν ἐταίρων τῇ 30 Ἰα-
νουαρίου 1900.

Κύριοι,

Ἐμφανιζόμενον ἐνώπιον ὑμῶν σήμερον τὸ Συμβούλιον
ἵνα λογοδοτήσῃ περὶ τῶν πεπραγμένων τοῦ λήγοντος ἔτους,
ἐκπληροῖ ἐν πρώτοις θλιβερὸν καθῆκον ἀναγγέλλον ὑμῖν
μετ' ἀφάτου λύπης τὸν ἐπισυμβάντα θάνατον τοῦ ἐπιφα-
νεστάτου τῶν ἀπὸ τῆς ιδρύσεως τῆς Ἑταιρείας ἐργατῶν
αὐτῆς Στεφάνου Κουμανούδη. Ἐπὶ 36 ὅλα ἔτη ὁ Κου-
μανούδης διετέλεσε γραμματεὺς τῆς Ἑταιρείας καὶ αὐτὸ
τοῦτο ἡ ψυχὴ καὶ τὸ κέντρον τῆς ὅλης περὶ τὴν Ἑται-
ρείαν δράσεως. Τὸ ἔργον τοῦ Κουμανούδη ἐν τῇ Ἑταιρείᾳ
εἶνε μέγα, ὡς μεγάλη ἦτο ἡ καθόλου δράσις αὐτοῦ ἐν τῇ
ἐν Ἑλλάδι φιλολογικῇ ἐπιστήμῃ καὶ ἰδίως ἐν τῇ ἀρχαιο-
λογίᾳ. Σοφὸς ὢν ὁ ἀνὴρ καὶ εἰς τὴν λατρείαν τῆς ἀρχαιο-
τητος καὶ κατ' ἀκολουθίαν εἰς τὰ τῆς Ἑταιρείας ἔργα ὅλο-
ψύχως ἀφωσιωμένος, ἐδυνήθη νὰ ἐπιβληθῇ εἰς τοὺς περὶ αὐ-
τόν, τοὺς ἀληθῶς ἐνδιαφερομένους ὑπὲρ τῶν ἀρχαιολογικῶν
πραγμάτων καὶ ὑπὸ τοῦ συμφέροντος τῆς Ἑταιρείας ἐν

ταῖς ἑαυτῶν ἐνεργείαις καὶ σκέψεσιν ἀγομένους. Οὕτω δὲ διὰ συνετῆς καὶ εὐστόχου διαξαγωγῆς τῶν τῆς Ἑταιρείας κατῳρῶσεν ὁ Κουμανούδης νὰ ἀναβιβάσῃ αὐτὴν εἰς ἀκμὴν συνεπικούρους ἔχων ἐν τούτῳ ἰδίως τοὺς παλαιοὺς αὐτοῦ συναδέλφους, πανδῆμου δὲ τυγχάνων ἐν Ἑλλάδι τιμῆς ἐπὶ τῆς ἔργου τοῦ τούτοις, φήμην δὲ καὶ ἀναγνώρισιν τὴν προσήκουσαν κεκτημένος ἐν τῷ ἔξω πεφωτισμένῳ κόσμῳ. Ἀκμάζουσιν ἀφῆκε τὴν Ἑταιρείαν ὁ Κουμανούδης, καταλιπὼν ἐν αὐτῇ μέγα καὶ χαῖνον εἰσέτι κενόν, ἐν χρόνοις καθ' οὓς ἡ ἐπιβολὴ καὶ ἡ μεγάλη αὐτοῦ προσωπικότης, εἴπερ καὶ ἄλλοτε οὕσα ἀναγκαῖα διὰ τὴν ἐπελθοῦσαν μεταβολὴν καὶ ἀνάπτυξιν τῶν τῆς Ἑταιρείας, εὐεργετικὴν ἔμελλε νὰ ἀσκήσῃ δράσιν πρὸς εὐόδωσιν τῶν κατ' αὐτήν.

Κατὰ τὸ ληξάν ἔτος ἀπεβίωσε πρὸς τοῦτοις ὁ ἀπὸ τοῦ 1895 σύμβουλος *Γ. Τυπάλδος Κοζάκης*, ὅστις πατρόθεν εἶχε κληρονομήσει τὸ ὑπὲρ τῆς Ἑταιρείας ἐνδιαφέρον, διότι ὁ πατήρ αὐτοῦ Γεώργιος Τυπάλδος ἐπὶ πολλὰ ἔτη διετέλεσεν ἀντιπρόεδρος τῆς Ἑταιρείας κατὰ τὴν πρώτην αὐτῆς περίοδον λίαν ἐνεργὸν μέρος λαβὼν εἰς τὰ τῆς διοικήσεως αὐτῆς. Εὐγενὴς τὸν νοῦν ὁ Κοζάκης κατείχετο ὑπὸ λατρείας ἐξικνουμένης ἐνιαχοῦ μέχρι πάθους ὑπὲρ παντὸς ὅ,τι καλὸν ἐν τῇ τέχνῃ καὶ τῇ ἀρχαιολογίᾳ. Ἀλλ' ὑπὲρ πᾶν ἄλλο τὴν ψυχὴν αὐτοῦ κατεῖχεν ἡ φροντίς περὶ τῶν μνημείων τῆς χριστιανικῆς ἀρχαιότητος. Διὰ τοῦτο, εἴπερ τις καὶ ἄλλος, ὁ Κοζάκης κατ' ἐξοχὴν συνετέλεσεν εἰς τὴν κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη ἐπέκτασιν τῶν ἐργασιῶν τῆς Ἑταιρείας περὶ τὰ μνημεῖα ταῦτα καὶ ἰδίως εἰς τὸ μέγα ἔργον, ὃ ἐξετέλεσεν ἡ Ἑταιρεία ἐν Δαφνίῳ. Καὶ ἄλλος δὲ ἀπὸ τοῦ 1895 σύμβουλος ἀπεβίωσε πρὸ ὀλίγων ἤδη ἡμερῶν, ὁ ἐν τῷ Ἑθν. Πανεπιστημίῳ καθηγητῆς *Β. Λάκων*, ὅστις πολλὰ ὥς ἐγένετο χρήσιμος τῇ Ἑταιρείᾳ μετὰ παραδειγματικῆς ἐπιμελείας καὶ ἀφοσιώσεως, σπανίας σήμερον παρ' ἡμῖν,

ἀσχολούμενος εἰς τὰ τῆς διοικήσεως τῶν τῆς Ἑταιρείας καὶ εἰς τὰ συμφέροντα αὐτῇ.

Εἰς τὰς λυπηρὰς ταύτας ἀναγγελίας ἐπιπροσθέτει τὸ Συμβούλιον ὅτι ἀπεβίωσαν ἐπὶ πλέον κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος δύο ἐπιτίμιοι ἑταῖροι καὶ ἐθνικοὶ εὐεργέται οἱ Ἀνδρέας Συγγρός καὶ Γεώργιος Ἀβέρωφ καὶ τρεῖς τακτικοὶ ἑταῖροι, οἱ Κ. Ν. Κωστῆς, Α. Νομικὸς καὶ Δ. Πάππος.

Νέοι δὲ ἑταῖροι ἐξελέγησαν κατὰ τὸ λήξαν ἔτος καὶ ἐνεγράφησαν ἐν τῷ μητρώῳ εἴκοσι τὸν ἀριθμόν. Κατέβαλον δὲ τὴν ἑαυτῶν συνδρομὴν μέχρι λήξεως τοῦ ἔτους ἑταῖροι ἐν ὧν 172.

Τὰ καθαρὰ καὶ πραγματικὰ ἔσοδα τῆς Ἑταιρείας κατὰ τὸ λήξαν ἔτος 1899 ἀνῆλθον εἰς δραχμὰς 281,439, ὧν δρ. 262,264 εἶνε καθαρὸν ἔσοδον προελθὸν ἐκ τοῦ λαχείου. Τὰ δὲ καθαρὰ καὶ πραγματικὰ ἔξοδα ἀνῆλθον ἐν ὧν εἰς δραχμὰς 241,664, ὥστε ἡ χρῆσις τοῦ λήξαντος ἔτους παρέσχε περίσσευμα δρ. 69,875, ὅπερ προστίθεται εἰς τὴν περιουσίαν τῆς Ἑταιρείας. Ἡ νῦν περιουσία τῆς Ἑταιρείας καὶ τὰ ὅλα ἔσοδα καὶ ἔξοδα τοῦ λήξαντος ἔτους ἐκτίθενται ἀναλελυμένως ἐν τοῖς ὑπ' ὄψιν ὑμῶν ὑπὸ τοῦ λογιστοῦ τῆς Ἑταιρείας Ἀρ. Λάππα συντεταγμένοις πίναξι τοῦ Γενικοῦ Ἰσολογισμοῦ τῆς χρήσεως τοῦ ἔτους 1899¹.

Ἀνασκαφικὰ ἔργα ἐξετέλεσεν ἡ Ἑταιρεία κατὰ τὸ λήξαν ἔτος εἰς δέκα καὶ τρεῖς διαφόρους τόπους. Αἱ ἐν αὐτοῖς δὲ γενόμεναι δαπάναι ἐκτίθενται ἐν τῷ ὑπ' ὄψιν ὑμῶν Ἰσολογισμῷ τῆς Ἑταιρείας· τὰ δὲ ἐπιστημονικὰ τούτων πορίσματα ἐκτίθενται ἐν ταῖς δημοσιευθησομέναις ἐν τοῖς Πρακτικαῖς ἐκθέσεσι τῶν ἐνεργησάντων αὐτὰς ἐφόρων. Ἐνταῦθα

¹ Ἴδε τοὺς πίνακας τούτους προσηρτημένους ἐν τέλει τοῦ τεύχους τούτου τῶν Πρακτικῶν ὑπὸ ἰδίαν σελιδοποίησιν I-XXXI.

συνοψίζοντες διὰ βραχείων τὰ κατὰ τὰς ἀνασκαφὰς ταύτας ἀνακοινοῦμεν τὰ ἐξῆς:

Ἐν Ἀθήναις ἐνήργησεν ἡ Ἑταιρεία μικράν τινα ἀνασκαφὴν τάφων παρὰ τὸν Κολωνὸν διὰ τοῦ παρ' ἐαυτῇ ἐφόρου Κ. Κουρουνιώτου συντελέσασαν κυρίως πρὸς ἐξακρίβωσιν τοῦ κατὰ τὰ μέρη ἐκεῖνα σχήματος τῶν τάφων καὶ τοῦ τρόπου τῆς ταφῆς, καὶ ἐξηκολούθησε δι' ὅλου τοῦ ἔτους τὴν ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν τοῦ παλαιοῦ μέλους τοῦ Συμβουλίου Κ. Μυλωνᾶ ἐνεργουμένην ἀνασκαφὴν καὶ διευθέτησιν τοῦ κατὰ τὴν Στοὰν τοῦ Ἀπτάλου χώρου. Διὰ τῆς ἐξακολουθήσεως τῆς ἀνασκαφῆς ταύτης ἀπεκαλύφθησαν καὶ ἐκαθαρίσθησαν δέκα ὅλα δωμάτια τῆς στοᾶς καὶ ἐξηρευνῆθη ὁλόκληρον τὸ πρόστωρον, ἔνθα ἀπεκαλύφθησαν τὰ θεμέλια 16 βάσεων τῆς ἐξ 22 κιόνων ἀποτελουμένης ἐσωτερικῆς κιονοστοιχίας· προέκυψαν δὲ ἐκ τούτου ἄλλα τε καὶ ὅτι τὸ πρόστωρον εἶχε δύο μόνον κιονοστοιχίας καὶ οὐχὶ τρεῖς, ὡς ἐπιστεύετο.

Μικρά τις σκαφικὴ ἐργασία ἐνηργήθη καὶ ἐν Πειραιεῖ πρὸς ἐξακρίβωσιν τῶν κατὰ τοὺς νεωσοίκους καὶ λύσιν τῶν τούτοις συνεχομένων τοπογραφικῶν ζητημάτων, ιδίως τῶν περὶ τῶν λιμένων Πειραιῶς. Τὰ ἐκ τῆς σκαφῆς δὲ ταύτης πορίσματα ἐκτίθενται ἐν δημοσιευομέναις ἐν τοῖς Πρακτικοῖς τούτοις ἐκθέσεσι τῶν διεξαγαγόντων αὐτὰς Ἰακ. Δραγάτη, καθηγητοῦ ἐν Πειραιεῖ, καὶ Ἡλ. Ἀγγελοπούλου Νομομηχανικοῦ, αἰτήσῃ τοῦ ὁποίου, ἀπὸ ἐτῶν φιλοτίμως ἀσχολουμένου περὶ τὰ λιμενικὰ ζητήματα τοῦ Πειραιῶς, προέβη ἡ Ἑταιρεία εἰς τὸ σκαφικὸν τοῦτο ἔργον.

Ἄλλη ἀνασκαφὴ ἐγένετο ἐν Σουνίῳ, συνέχεια τῆς ἀπὸ τοῦ 1898 ἀρξαμένης, διεξαχθεῖσα καὶ κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο ὑπὸ τοῦ ἐφόρου ἀρχαιοτήτων καὶ μέλους τοῦ Συμβουλίου Β. Στάη, ὅστις συνοψίζει τὰ περὶ τῶν ἀνασκαφῶν τούτων ὡς ἐξῆς: « Ἀνεσκάφη τὸ πρὸς ἄρκτον χρηπιδῶμα τοῦ ναοῦ, ἔνθα αἱ ἐκ μεσαιωνικῶν χρόνων τρεῖς δεξαμεναὶ ὑπὸ

τὸ δ'ἀπέδον μιᾶς τούτων εὐρέθη, ἐν ἄλλοις, καὶ ἐπιγραφῇ (τιμητικὸν ψήφισμα) ἀναγράφουσα τὸ ἀληθὲς ὄνομα τοῦ ναοῦ, ὃν ἀπ' αἰώνων πάντες ἐθεώρουν ὡς ἀνήκοντα τῇ Ἀθηνᾷ. Εἶνε ἀναμφισβήτητον πλέον ὅτι ὁ ἐπὶ τῆς Σουινιάδος ἄκρας γνωστός περίοπτος ναός, εἶνε τοῦ Ποσειδῶνος καὶ οὐχί, ὡς ἐνομίζετο, τῆς Ἀθηνᾶς, ὅστις ἀνευρέθη πέρυσιν κείμενος ἐπὶ ταπεινοτέρου ἐδάφους. Τὰ περὶ τούτων δημοσιευθήσονται ἐν τῇ Ἀρχ. Ἐφημ. τοῦ τρέχοντος ἔτους, μετὰ τῶν ἀναγκαίων ἐπεξηγήσεων καὶ σχολίων. Ἀνεσκάφη πρὸς τοῦτοις μέγα ἡμικυκλικὸν οἰκοδόμημα πρὸς ἀνατολὰς, εὐθύς μετὰ τὰ προπύλαια, ἐπὶ τοῦ τείχους τοῦ φρουρίου ἐρειδόμενον· εἶνε δὲ τοῦτο, κατὰ τινα ἀνευρεθεῖσαν πλησίον ἐπιγραφὴν, Σιτοβολεῖον. Ἀνεσκάφη δὲ ὁλόκληρος ἡ ἐπὶ τοῦ περιδόλου στοά, ἔχουσα σχῆμα Γ. Ἐν αὐτῇ εὐρέθησαν ἐπιγραφαὶ καὶ λίθινοι σφαῖραι ἔνσημοι. Ἐπὶ πλέον ἀνεσκάφησαν ἡμιτελῶς πολλὰ κτίρια κατὰ τὸ δυτικὸν τοῦ φρουρίου, ἐν οἷς πάντως καὶ ἱερὸν τοῦ Ἀσκληπιοῦ, ὡς ὀνομάζει τοῦτο πλησίον εὐρεθεῖσα ἄλλη ἐπιγραφὴ· καὶ ἐπιδιωρθώθη κατὰ μέρος ἡ βάσις τοῦ ναοῦ δι' ἐιδικῶν ἐργατῶν, μετὰ τὴν ἀποπεράτωσιν δὲ τῆς ἐργασίας ταύτης, ὁ ναὸς θ' ἀνακτῆση κατὰ μέγα μέρος, τὸ ἀρχαῖον κάλλος αὐτοῦ».

Ἑτέρα ἀνασκαφὴ ἐνηργήθη ἐν Πλαταιαῖς διὰ τοῦ ἐφόρου ἀρχαιοτήτων καὶ μέλους τοῦ Συμβουλίου Α. Σκιᾶ σκοποῦσα τὴν ἀποκάλυψιν τῶν ἐπισήμων τῆς πόλεως ἐκείνης μνημείων, τῶν γνωστῶν ἰδίως ἐκ τῆς περιηγήσεως τοῦ Πausaniou. Καὶ ἀνεζητήθησαν μὲν διὰ σκαφῆς τὰ τε ἔξω τῆς πόλεως ἰδρυμένα τὸ πάλαι καὶ πανελλήνια μνημεῖα καὶ τὰ ἐντὸς τῆς πόλεως ἱερὰ καὶ δημόσια κτίρια, οὐδὲν ὅμως ἔχνος τούτων εὐρέθη, ἀλλ' ἀπεδείχθη ὅτι ἐντελῶς εἶχον ταῦτα καταστραφῇ ἀπὸ τῶν μεταγενεστέρων ρωμαϊκῶν καὶ βυζαντινῶν χρόνων. Μόνον ἡ θέσις ἐνὸς ἱεροῦ ἐφάνη, ἀποκαλυφθέντος μέρους μεγάλου περιδόλου καὶ δύο ἀναθηματικῶν ἐπιγραφῶν παρ' αὐτὸν εὐρεθεισῶν. Ἐξ ἄλλων δὲ

γενομένων εὐρημάτων μνημονευτέον μαρμαρίνην ἀρχαϊκῆς τέχνης κεφαλὴν ἐκ μετόπης ναοῦ, ὡς φαίνεται, προερχομένην. Διὰ τῶν σκαφικῶν τούτων ἐργασιῶν ἐδείχθη πρὸς τοῦτοις, ὅτι ἐν τῇ περιοχῇ τῶν Πλαταιῶν ὑπῆρχε καὶ συν-οικισμός τις προϊστορικός, καὶ ἐξηκριβώθησαν τὰ τῆς ἱστορίας τῆς οἰκοδομῆς τοῦ περιβάλλοντος τὴν πόλιν τείχους.

Καὶ ἐν Θερμοπύλαις ἐνήργησεν ἡ Ἐταιρεία διὰ τοῦ ἐφόρου ἀρχαιοτήτων Π. Καστριώτου δοκιμαστικὴν τινα σκαφὴν πρὸς ἐξακριβώσιν τῶν κατὰ τὸν τάφον τῶν ὑπὸ τὸν Λεωνίδα ἐκεῖ πεσόντων Σπαρτιατῶν. Ἐγένετο σκαφὴ ἐπὶ τοῦ λεγομένου *Κολωνοῦ* ἐπὶ εἰσόδῳ, κατὰ τὴν θέσιν Καλύδια Δρακοσπηλιᾶς καὶ κατὰ τὸν νομιζόμενον Μελάμπυγον λίθον, ἀλλ' οὐδαμοῦ εὐρέθη τι δυνάμενον εἰς τοὺς ἀρχαίους ἐκείνους τῆς μάχης τῶν Θερμοπυλῶν χρόνους νὰ ἀναχθῇ, ἐξ οὗ συμπεραίνει ὁ τὰς σκαφὰς ταύτας ἐνεργήσας «ὅτι τὰ ἐν Θερμοπύλαις ἰδρυμένα πολυάνδριόν τε καὶ ὁ «λέων τοῦ Λεωνίδα καὶ αἱ ἐνεπίγραφοι πλάκες ἦσαν ἀπλᾶ «κενοτάφια τῶν ἡρωϊκῶς πεσόντων καὶ οὐδὲν πλεόν, ἅτινα «σὺν τῷ χρόνῳ ἐξηφανίσθησαν, ὁ τάφος δὲ τῶν ἡρώων «τούτων δέον νὰ ζητηθῇ ἀλλαχοῦ, ἐν τῇ πεδιάδι τοῦ «Σπερχειοῦ».

Ἐν Θέρμῳ δὲ ἐξηκολούθησαν αἱ ἀπὸ τοῦ 1897 ἐνεργούμεναι διὰ τοῦ ἐφόρου Γ. Σωτηριάδου ἀνασκαφαί, αἵτινες ὑπὸ τῆς αὐτῆς εὐμενοῦς τύχης παρακολουθούμεναι πολλὰ ἤνεγκον καὶ κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος εἰς φῶς εὐρήματα, ὧν ἄλλα μὲν, οἷον πῆλινα ἐκ τοῦ παλαιοῦ ναοῦ γλυπτὰ, προστιθέμενα εἰς τὰ τῶν προτέρων χρόνων εὐρήματα συντελοῦσιν εἰς πληρεστέραν τῶν περὶ τὸν ναὸν ἐρμηνείαν, ἄλλα δέ, οἷον διάφορα κτίσματα, δεξαμενὴ κρήνη ἀξιόλογος καὶ ἐπιγραφαί, πολλὰ νέα διδάσκουσιν ἡμᾶς. Ἐγένετο δὲ καὶ ἔρευνά τις ἐν τῷ πρὸ τῶν ἀνασκαφῶν νομιζομένῳ Θέρμῳ, ἥτοι ἐν τῇ μεγάλῃ ἀκροπόλει τοῦ Βλοχοῦ, δι' ἧς καὶ ἄλλα τινὰ εὐρήματα ἀνεφάνησαν καί, τὸ σπουδαιότατον, ἐπιγραφὴ

διδάσκουσα ὅτι ἡ ἀμφισβητουμένη αὕτη κατὰ τὸν Βλοχὸν πόλις ἦτο ἡ πόλις τῶν Θεστιέων.

Ἐν δὲ τῇ Πελοποννήσῳ ἐξηκολούθησαν δι' ὅλου τοῦ ἔτους αἱ ἐν Ἐπιδαύρῳ ἀνασκαφαὶ μετὰ μεγάλης ἐπιτάσεως, καὶ οὕτω κατωρθώθη ὥστε ἐπερατώθη ἐντελῶς ἡ ἀνασκαφή τοῦ τε Σταδίου καὶ τοῦ Γυμνασίου. Ἀνασκαφὴν ἐντελῶς τὸ Γυμνάσιον ἐφάνη σπουδαιότατον ὃν οἰκοδόμημα παρέχον ἡμῖν πληρεστάτην καὶ σαφεστάτην ἔννοιαν τοῦ κατὰ Βιτρούβιον ἐλληνικοῦ Γυμνασίου. Ὡκοδομήθη δὲ καὶ ἱκανῶς εὐρύχωρον Μουσεῖον, μήκους 60 μέτρων, δυνάμενον νὰ περιλάβῃ τὰς ἐν ὑπαίθρῳ κειμένας ἐπιγραφὰς καὶ ἄλλα ἀρχαῖα, ἐπηυξήθη διὰ προσθήκης νέων κτισμάτων ὁ ξενῶν καὶ ἐξωραίσθη κατὰ τὸ ἐνὸν ὁ παρὰ τὸ θέατρον καὶ μεταξὺ τῶν δύο Μουσείων καὶ τοῦ ξενῶνος χῶρος. Ἡρξάτο δὲ ἀπὸ τοῦ παρελθόντος ἔτους καὶ ἡ σύνταξις τῶν σχεδίων τῶν ἀποκαλυφθέντων οἰκοδομημάτων ὑπὸ τοῦ ἀρχιτέκτονος τῆς Ἑταιρείας Ἀλ. Λυκάκη, ἅτινα δημοσιευθήσονται ἐν τοῖς Πρακτικοῖς.

Ἐν *Μυκῆναις* μικρὰ μόνον ἐνηργήθη ἐργασία κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος διὰ τοῦ ἀπὸ ἐτῶν διεξάγοντος τὸ ἐκεῖ ἔργον ἐφόρου ἀρχαιοτήτων καὶ μέλους τοῦ Συμβουλίου Χρ. Τσουντα. Προὔκειτο κυρίως περὶ ἐπισκευῆς τοίχου τινὸς νεωτέρου κτισθέντος ἐν τῇ ἀκροπόλει πρὸς συγκράτησιν τῶν χωμάτων. Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ δὲ ταύτῃ ἀνεσκάφησαν καὶ δύο θαλαμοειδεῖς τάφοι ἀνακαλυφθέντες πλησίον τοῦ καλουμένου θησαυροῦ τοῦ Ἀτρέως, ἐν οἷς ἀξιόλογα ἐγένοντο μικρὰ εὐρήματα.

Διὰ τοῦ αὐτοῦ ἐφόρου Χ. Τσουντα ἐγένοντο κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος καὶ ἀνασκαφαὶ ἐν *Θεσσαλίᾳ* παρὰ τὸ χωρίον *Μαρμάριανι*, τέσσαρας ὥρας ἀνατολικῶς τῆς *Λαρίσσης*. Ἐνταῦθα ἀνεκαλύφθησαν καὶ ἐξηρευνήθησαν πέντε θολωτοὶ τάφοι τοῦ *Μυκηναίου* τρόπου, κτιστοὶ ἐκ μικρῶν ἀπελεκήτων λίθων. Εὐρέθησαν δὲ ἐν αὐτοῖς ἄλλα τε καὶ ἱκα-

νῶς διδακτικὰ πῆλινα ἀγγεῖα ἰδιορρύθμου γεωμετρικοῦ τρόπου. Ἐν τῷ λόφῳ δὲ, ἐν ᾧ οἱ περὶ ὧν ὁ λόγος τάφοι, εὐρέθησαν λίθινά τινα ἐργαλεῖα καὶ διάφορα κτίσματα ἀνήκοντα εἰς συνοικισμὸν προφανῶς πολὺ παλαιόν. Ἐκ τούτων φαίνεται ὅτι ἐξακολουθοῦσαι καὶ ἐπεκτεινόμεναι αἱ ἐν Θεσσαλίᾳ ἀνασκαφαὶ σπουδαῖα διὰ τε τὴν ἀρχαιολογίαν καὶ τὴν ἱστορίαν θὰ φέρωσιν εἰς φῶς. Ἐγένετο δὲ ὡσαύτως ἐν Θεσσαλίᾳ ὑπὸ τοῦ ὑπουργείου διὰ τοῦ ἐφόρου ἀρχαιοτήτων Δ. Φιλίου, χορηγούσης τὴν δαπάνην τῆς Ἑταιρείας, καὶ ἄλλη τις μικρὰ ἀνασκαφὴ πρὸς ἐξακρίβωσιν ἀνακαλυφθέντος τινὸς οἰκοδομήματος καὶ ἰδίως ἐργασίαι πρὸς περισυλλογὴν τῶν ἀρχαίων καὶ κατάρθωσιν ἐν συλλογαῖς.

Ἐν Ἑρετρίᾳ ἐξηκολούθησαν καὶ κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος αἱ διὰ τοῦ ἐφόρου Κ. Κουρουνιώτου ἐνεργούμεναι σκαφαί. Ἀπεκαλύφθη διὰ τούτων μέγα οἰκοδόμημα, ὅπερ ἀνήκει πιθανῶς εἰς τὴν ἀγορὰν τῆς πόλεως καὶ εὐρέθησαν παρ' αὐτὸ τρεῖς ἐνεπιγράφοι στήλαι περιέχουσαι τιμητικὰ εἰς Μακεδόνας ψηφίσματα καὶ ἄλλη πλάξ, ἐν ᾗ εἶνε ἀναγεγραμμένος κανονισμὸς τῆς ὑπὸ τῶν Εὐβοέων τελέσεως τῶν ἀγῶνων τῶν Διονυσίων καὶ Δημητρείων. Ἐγένετο δὲ καὶ ἀνασκαφὴ τάφων τινῶν, ἐν οἷς εὐρέθησαν τρεῖς λευκαὶ λήκυθοι μετὰ τῆς γνωστῆς ἐπιγραφῆς «Δίφιλος καλὸς ὁ Μελανώπου» καὶ ἀνεκαλύφθησαν καὶ τάφοι τινὲς κεκαυμένοι, ἐν οἷς εὐρέθησαν τὰ συνήθη ἀγγεῖα γεωμετρικοῦ ρυθμοῦ καὶ τρία χρυσᾶ διαδήματα ἔχοντα τὰ μὲν δύο γεωμετρικὰ μόνον κοσμήματα, τὸ δὲ τρίτον παραστάσεις ἀνθρώπων καὶ ζώων.

Ἐξηκολούθησαν δ' ὡσαύτως καὶ αἱ ἐν Πηνειᾷ διὰ τοῦ ἐφόρου ἀρχαιοτήτων Κ. Σταυροπούλου ἐνεργούμεναι ἀπὸ τοῦ προπαρελθόντος ἔτους ἀνασκαφαί. Ἐνταῦθα ἀπεκαλύφθησαν τάφοι τινὲς ρωμαϊκῶν χρόνων, ἐν οἷς εὐρέθησαν τέσσαρα χρυσᾶ ζεύγη ἐνωτίων ζωδιομόρφων καὶ ἄλλα τινα κτερίσματα. Συνελέγησαν δὲ πρὸς τούτοις ἐκ τῶν τάφων

τούτων καὶ ὀκτὼ κάλπαι περιέχουσαι ὅστ᾽ ἀ κεκαυμένων νεκρῶν, ὧν αἱ μὲν ἐπτὰ μολύβδιναι ἀπλαῖ, τῶν συνήθων, ἡ δὲ ὀγδόη μαρμαρίνη κυλινδρική ἐνηρμοσμένη ὑποβάθρῳ. Εὐρέθη δὲ καὶ μαρμάρινον ἐπιτύμβιον ἀγαλμα, ἄνευ κεφαλῆς, τῆς Ρωμαίας Πλωτίας μεγέθους ὑπερφυσικοῦ.

Ἄλλη ἀνασκαφὴ ἐγένετο ἐν *Κεφαλληνίᾳ* διὰ τοῦ Π. Καβαδία σκοπὸν ἔχουσα κυρίως τὴν ἐξακρίβωσιν τοῦ ζητήματος ἂν ἐν Κεφαλληνίᾳ ἦτο διαδεδομένη ἡ μυκηναϊκὴ καλουμένη τέχνη. Ἀνασκαφὴ ἐγένετο ἐν πρώτοις ἐν τῇ παλαιότερᾳ τῶν ἀκροπόλεων τῆς Σάμης, ἥς καλῶς σωζομένη πύλη εἵχεν ἀποκαλυφθῇ τῷ 1883. Ἐξηρουνήθη διὰ σκαφῆς ὁ ἐκατέρωθεν τῆς πύλης ταύτης ἐσωτερικὸς χώρος καὶ τάφροι τινὲς ἤχθησαν εἰς διάφορα μέρη ἐντὸς τῆς ἀκροπόλεως, ἔνθα ἀπεκαλύφθησαν κτίσματά τινα ἐλληνικῶν καὶ ρωμαϊκῶν χρόνων καὶ δευτέρα πύλη μεγαλητέρα τῆς τῷ 1883 ἀνακαλυφθείσης. Εὐτυχέστερα ὡς πρὸς τὸν ἐπιδιωκόμενον σκοπὸν ἦσαν τὰ ἀποτελέσματα σκαφῆς γενομένης εἰς ἄλλο μέρος τῆς νήσου, ἐν τῇ περιοχῇ τῆς Λειβαθοῦς παρὰ τὸ χωρίον Μαζαρακάτα. Ἐνταῦθα ἦσαν γνωστοὶ θολωτοὶ σπηλαιοειδεῖς τάφοι, ὧν ἀνασκαφέντων νῦν εὐρέθησαν πολλὰ τεμάχια ἀγγείων τοῦ μυκηναϊκοῦ τρόπου. Βεβαιοῦται ἄρα ἐκ τούτου ὅτι ὁ κατὰ τὴν χώραν ἐκείνην κατοικῶν λαὸς ἦτο φορεὺς μυκηναϊκοῦ πολιτισμοῦ. Τὰ ἐκ τῶν εὐρημάτων τούτων πορίσματα διὰ τε τὴν ἀρχαιολογίαν καὶ τὴν ἱστορίαν δύνανται νὰ ἐκτεθῶσιν, ἀφ' οὗ ἀνασκαφῇ ὀλόκληρος ἡ περιέργος καὶ λίαν διδακτικὴ ἐκείνη νεκρόπολις, ἐν ᾗ καὶ ἀσύλητοι τάφοι πιθανῶς ὑποκρύπτονται, ἐνεργηθῇ δὲ καὶ ἀναγκαία τις πάντως ἔρευνα εἰς ἄλλα μέρη τῆς νήσου.

Ταῦτα εἶνε τὰ κατὰ τὸ ληξάν ἔτος ἀνασκαφικὰ ἔργα τῆς Ἑταιρείας. Τῶν δὲ πρὸς ὑποστήριξιν τῶν μνημείων ἔργων αὐτῆς, μνημονευτέον ἐν πρώτοις, ἐννοεῖται, τὸ πρὸς ὑποστήριξιν τοῦ *Παρθενῶνος*, ὅπερ δι' ὅλου τοῦ ἔτους

συνεχῶς ἐξηκολούθησεν ἡ Ἑταιρεία. Ἐπίσης δι' ὅλου τοῦ ἔτους ἐξηκολούθησε καὶ τὸ πρὸς ὑποστήριξιν τοῦ μνημείου τοῦ *Φιλοπάππου*, ὅπερ εἰσέτι δὲν ἐπερατώθη, παρὰ πᾶσαν προσδοκίαν παραταθὲν ἐπὶ τοσοῦτον χρόνον, ἕνεκα ἀρχικῆς κακοτεχνίας τοῦ μνημείου, ὡς οἱ εἰδότες λέγουσιν, ὅπερ καθιστᾷ δυσχερὲς τὸ ἔργον τῆς ὑποστηρίξεως. Ἐγένετο δὲ ὑπὸ τῆς Ἑταιρείας καὶ μικρὰ ἐπισκευὴ ἐν τῷ τείχει τῆς Ἀκροπόλεως καὶ πρόχειρός τις ἐργασία πρὸς ὑποστήριξιν τοῦ *Θησείου*. Ἦρξαντο δὲ καὶ ἐργασίαι, ὡς προηγουμένως ἐμνημονεύσαμεν, πρὸς ὑποστήριξιν τοῦ ἐν *Σουνίῳ* ναοῦ τοῦ *Ποσειδῶνος*, καὶ ἐξηκολούθησαν καὶ κατὰ τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος ἔτος αἱ ἐργασίαι πρὸς ἐπισκευὴν τῶν ἐν *Μιστρά* οἰκοδομημάτων, ἐκτελούμεναι φροντίδι τοῦ Σ. Ἀρχιεπισκόπου Σπάρτης χορηγούσης τὴν δαπάνην τῆς Ἑταιρείας. Ἐν Σπάρτῃ ἡ Ἑταιρεία προέβη ἐπὶ πλεόν, διὰ τοῦ σχολάρχου Γ. Γεωργιάδου καὶ εἰς ἐπιστέγασιν τοῦ ἐτέρου τῶν ἐκεῖ μωσαϊκῶν.

Κατὰ τὸ λήξαν ἔτος ἐξηκολούθησε καὶ ἐπεξέτεινεν ἐπαρκῶς ἡ Ἑταιρεία καὶ τὰς ἑαυτῆς ἐργασίας τὰς πρὸς περισυναγωγὴν καὶ συντήρησιν ἀρχαίων, ἐρχομένη οὕτως ἄμεσος ἀρωγὸς εἰς τὴν κυβέρνησιν ἐκτελοῦσαν τοιαῦτα ἔργα. Οὕτω περισυνήγαγε τῇδε κάκεῖσε διεσπαρμένα ἀρχαῖα καὶ κατέθηκεν ἐν *Συλλογαῖς* ἐν *Θεσσαλίᾳ*, ὡς εἵπομεν ἄνωτέρω, ἐν *Θήβαις* καὶ *ἄλλαχοῦ*, ἀνέλαβε τὴν ἐπιδιόρθωσιν καὶ στερέωσιν τοῦ *Μουσείου* τῆς Ὀλυμπίας, κατεσκεύασε κατὰ τὴν ἐπιθυμίαν τῆς κυβερνήσεως κτίσματά τινα ἐν τῷ Ἐθνικῷ *Μουσείῳ* ἀντὶ δαπάνης δρ. 10,426, καὶ ἀνέλαβε καὶ αὐτὴν τὴν συντήρησιν καὶ τὸν καθαρισμὸν τῶν ἐν Ἀθήναις μνημείων.

Συνεχίζον δὲ τὸ *Συμβούλιον* τὰς ἀπὸ τοῦ προπαρελθόντος ἔτους προσπάθειάς αὐτοῦ πρὸς ἀποκάλυψιν ἐν προσεχεῖ

μέλλοντι τῆς παλαιᾶς Ἀγορᾶς τῶν Ἀθηνῶν ἡγόρασε καὶ ἄλλας οἰκίας παρὰ τὸ Θησεῖον καὶ κατὰ τὴν Στοάν τοῦ Ἀττάλου δαπανῆσαν ἐν ὧν κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος δι' ἀγορὰν κτημάτων πρὸς ἐκτέλεσιν ἀνασκαφῶν ὑπὲρ τὰς 23,000 δραχμῶν.

Ἀρχαῖα δὲ πρὸς πλουτισμὸν τοῦ Ἐθνικοῦ Μουσείου ἡγοράσθησαν κατὰ λῆξαν ἔτος ἀντὶ δρ. 7,010, ἅτινα καὶ παρεδόθησαν εἰς τὸ Μουσεῖον.

Ἡ τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἐφημερίδος ἔκδοσις ἐξακολουθεῖ ὁμαλῶς καὶ τακτικώτατα. Ἐδημοσιεύθησαν δὲ καὶ δύο τόμοι Βιβλιοθήκης τῆς Ἑταιρείας, ὁ μὲν πρῶτον τεῦχος Καταλόγου τοῦ Ἐπιγραφικοῦ Μουσείου, ὁ δὲ πραγματεία περὶ τῶν ἀνασκαφῶν τῆς Ἐπιδαύρου¹. Ἄλλο δὲ ὑπὸ τὰ πιεστήρια δημοσίευμα τῆς Ἑταιρείας, τὰ Μνημεῖα τῆς Ἑλλάδος, ἐλπὶς ὑπάρχει ὅτι θὰ δημοσιευθῇ κατὰ τὸ ἀρξάμενον ἤδη ἔτος. Τὸ δημοσίευμα τοῦτο σκοπὸν ἔχει νὰ καταστήσῃ γνωστὰ καὶ προσιτὰ εἰς τὸ κοινὸν τὰ σπουδαιότερα ἐν Ἑλλάδι ἔργα τῆς τέχνης καὶ λοιπὰ μνημεῖα, ὧν περιέχει φωτοτυπίας μετὰ συντόμου ἐρμηνευτικοῦ κειμένου.

Ἐν τοῖς κατὰ τὸ λῆξαν δ' ἔτος ἔργοις τοῖς Ἑταιρείας καταλεκτέον καὶ τὴν κατ' ἀπόφασιν τῆς συνελύσεως γενομένην οἰκοδομὴν τοῦ κτιρίου τούτου τῆς Ἑταιρείας, ἐν ᾧ σήμερον τὸ πρῶτον νῦν συνερχομένους ὑμᾶς μετὰ χαρᾶς βλέπει καὶ προσαγορεύει τὸ Συμβούλιον. Ἐδαπανήθησαν ἐν ὧν διὰ τὸ κτίριον τοῦτο δρ. 259,863, ἐν αἷς συμπεριλαμβανόμεναι καὶ αἱ διὰ τὴν ἀγορὰν τοῦ οἰκοπέδου πληρωθεῖσαι δρ. 134,531.

¹ I, Κατάλογος τοῦ ἐπιγραφικοῦ Μουσείου, τόμος Α' ἐπιγραφαὶ ἐκ τῆς Ἀκροπόλεως τεύχος Α' ὑπὸ H. G. Lolling. 1899. II, Τὸ ἱερόν τοῦ Ἀσκληπιοῦ ἐν Ἐπιδαύρῳ καὶ ἡ θεραπεία τῶν ἀσθενῶν, ὑπὸ Π. Καβδαδία. 1900.

Προέβη δὲ τὸ Συμβούλιον καὶ εἰς τὴν κατασκευὴν μαρμαρίνων προτομῶν τεσσάρων τῶν ἀειμνήστων τῆς Ἑταιρείας ἐργατῶν, τῶν Ἀλεξ. Παγκαθῆ, Εὐθ. Καστόρχη, Σπυρίδωνος Φιντικλέους καὶ τοῦ τελευταῖον μεταστάντος Στεφάνου Κουμανούδη. Ἐτοιμασθεῖσαι δὲ καὶ παραληφθεῖσαι αἱ προτομαὶ αὗται μέλλουσι νὰ ἰδρυθῶσι μετ' ὀλίγον ἐν τῇ μεγάλῃ αἰθούσῃ τοῦ κτιρίου τῆς Ἑταιρείας σὺν ταῖς δύο προϋπαρχούσαις προτομαῖς τοῦ Ἰακώβου Ρίζου Νερουλοῦ καὶ Φιλίππου Ἰωάννου, προέδρων τῆς Ἑταιρείας.

Κατὰ τὸ λήξαν ἔτος συνελθόντος τοῦ συνεδρίου τῶν Ἀνατολιστῶν ἐν Ρώμῃ ἐκλήθη ἡ Ἑταιρεία ἵνα συμμετάσχη τῶν ἐν αὐτῷ καὶ ὥρισεν ἀντιπρόσωπον ἑαυτῆς τὸν ἕτερον τῶν ἀντιπροσώπων τοῦ Πανεπιστημίου, τὸν καὶ μέλος τοῦ συμβουλίου, Π. Καρολίδην.

Σὺν τῇ λήξει δὲ τοῦ ἔτους συνέπιπτε καὶ ἡ λήξις τῆς εἰκοσιπενταετηρίδος τοῦ παρ' ἡμῖν Γερμανικοῦ Ἀρχαιολογικοῦ Ἰνστιτούτου, οὗτινος πασίγνωστοι εἶνε αἱ μεγάλαι συμβολαὶ πρὸς προαγωγὴν τῆς ἀρχαιολογικῆς ἐπιστήμης καὶ ἑξαρσιν τῶν ἐν Ἑλλάδι ἀρχαιολογικῶν μελετῶν καὶ ἐργασιῶν. Τὸ συμβούλιον συμμετέχον τῆς ἐπιστημονικῆς ταύτης ἐορτῆς τοῦ Ἰνστιτούτου ἀπεφάσισεν ὅπως σταλῇ αὐτῷ συγχαρητήριον γράμμα· τοῦτο δὲ τὸ γράμμα ἔπεμψεν ἐν λευκώματι ἡ Α. Β. Υ. ὁ Διάδοχος, Πρόεδρος τῆς Ἑταιρείας¹.

Ἡ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

Τῇ ΚΕΝΤΡΙΚῇ ΔΙΕΥΘΓΝΕΕΙ

ΤΟΥ ΓΕΡΜΑΝΙΚΟΥ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟΥ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟΥ

Ἐπὶ τῇ συμπληρώσει εἰκοσιπενταετηρίδος ἀπὸ τῆς ἐν Ἀθῇ-
ναις ἰδρύσεως τοῦ Γερμανικοῦ ἀρχαιολογικοῦ Ἰνστιτούτου ὁλο-

Ταῦτα εἶχε νὰ λογοδοτήσῃ ὑμῖν τὸ Συμβούλιον περὶ τῶν πεπραγμένων τοῦ λήξαντος ἔτους 1899. Ἀλλ' ἐπειδὴ σὺν τῷ ἔτει τούτῳ λήγει καὶ ἡ τριετὴς περίοδος τοῦ συμβουλίου, ἐπειδὴ πρὸς τούτοις τὸ αὐτὸ καθόλου συμβούλιον διοικεῖ

ψύχως συγκαίρει ἡ ἀρχαιολογικὴ Ἑταιρεία τοῖς διευθυνταῖς καὶ ἑταίροις τοῦ καθιδρύματος τούτου.

Ἀφ' οὗ ὁ Ἰωάννης Βίγκελμαν ἐγένετο ὁ ἀνὴρ, ὅστις διὰ τῶν ἐργασιῶν αὐτοῦ ἔθηκε τὰ θεμέλια τῆς ἀρχαιολογικῆς ἐπιστήμης, εἰς τὴν Γερμανίαν κατ' ἐξοχὴν ἐπεβάλλετο νὰ ἐργασθῇ ἐν τοῖς πρώτοις μεταξὺ τῶν πεφωτισμένων ἔθνων πρὸς προαγωγὴν καὶ τελειοποίησιν τοῦ ἔργου, οὗτινος τοσοῦτον ἐνδόξως κατήρξατο τὸ ἐκ Βρανδεβούργης τέκνον αὐτῆς. Τοιοῦτον δὲ σκοπὸν ἐπιδιώκοντες γερμανοὶ σοφοί, ἐν ταῖς κλασσικαῖς σπουδαῖς ἀνατεθραμμένοι καὶ ὑπὸ ἐνθέου ζήλου ὑπὲρ τῆς ἀρχαιότητος κατελιημμένοι, ἰδρυσαν τῷ 1828 ἐν Ρώμῃ, ἐν αὐτῇ τῇ αἰωνίᾳ πόλει τῆς δράσεως τοῦ Βίγκελμαν, τὸ ἀρχαιολογικὸν Ἰνστιτούτον τυχόντες πρὸς τοῦτο ἐπιφανοὺς καὶ ἰσχυροῦ προστάτου, τοῦ τότε Βασιλικοῦ διαδόχου τῆς Πρωσσίας Φρειδερίκου Γουλιέλμου, ἐνθέρμου φίλου τῶν γραμμάτων καὶ τῆς τέχνης.

Ἡ σύντομος ἐργασία τῶν ἰδρυτῶν τοῦ Ἰνστιτούτου καὶ ἡ μεγάλη αὐτῶν καρτερία ὑπερενίκησαν τὰς τότε δυσχερείας καὶ ἦσαν τὰ εἰς τὰς πρώτας ἐργασίας τοῦ Ἰνστιτούτου παρεμβαλλόμενα προσκόμματα, μέχρις οὗ τοῦτο μετὰ βραχὺν χρόνον ἀνεδείχθη καθίδρυμα περίβλεπτον μεγάλως προάγον τὴν ἀρχαιολογικὴν ἐπιστήμην διὰ τῆς ἐν αὐτῷ συνεργασίας οὐ μόνον τῶν ἐν Γερμανίᾳ, ἀλλὰ καὶ τῶν ἐν Γαλλίᾳ καὶ ἐν Ἰταλίᾳ καὶ ἐν Ἀγγλίᾳ σοφῶν, δι' ἧς τὸ Ἰνστιτούτον ἐγένετο οἰονεὶ διεθνὲς καθίδρυμα.

Ὁ πεφωτισμένος κόσμος ἐπεκρότει εἰς τὴν δράσιν ταύτην τοῦ Ἰνστιτούτου, ἡ δὲ Γερμανία, ὡς εἰκὸς ἐσεμνύνετο. Ἀφ' οὗ δὲ αὕτη σὺν τῷ χρόνῳ ἐνωθεῖσα πολιτικῶς μέγα ἐγένετο Κράτος, ἀνέλαβε τὸ Ἰνστιτούτον ὑπὸ τὴν ἀμεσον αὐτῆς προστασίαν καὶ ἀνεκήρυξεν αὐτὸ ἐπίσημον καθίδρυμα τοῦ γερμανικοῦ Κράτους ἔχον τὴν ἑδραν τῆς διοικήσεως αὐτοῦ ἐν Βερολίνῳ. Πρῶτον δὲ ἀποτέλεσμα τῆς εὐτυχοῦς ταύτης ἐν τῷ Ἰνστιτούτῳ μεταβολῆς ἦτο ἡ καὶ ἐν Ἀθήναις ἰδρυσις τῷ 1874 παραρτήματος τοῦ Ἰνστιτούτου καὶ ἡ συγχρόνως σχεδὸν γενομένη διὰ τοῦ Ἰνστιτούτου ἀνασκαφὴ τῆς Ὀλυμπίας, δι' ἧς νέα περίοδος ἀνασκαφικῆς καὶ ἐπιστημονικῆς ἀρχαιολογικῆς ἐρεῦνης ἐδημιουργήθη ἐν Ἑλλάδι.

Τὸ νεαρὸν ἐν Ἀθήναις καὶ εὐέλπῃ Ἰνστιτούτον ἔτυχεν ἐν τῇ ἐπισήμῳ καὶ τῇ ἰδιωτικῇ Ἑλλάδι ἐνθέρμου ὑποδοχῆς καὶ πάσης δυνατῆς συνδρομῆς καὶ φιλοξενίας ὀφειλομένης εἰς καθίδρυμα,

τὰ τῆς Ἑταιρείας ἀπὸ τοῦ 1895, παύοντες τὸν λόγον προβαίνομεν διὰ βραχέων εἰς γενικὴν ἐπισκόπησιν ὅλων συλλήβδην τῶν ἀπὸ τοῦ 1895 ἔργων τοῦ συμβουλίου, συντελεστικὴν πρὸς πλήρη κατανόησιν τῶν γενομένων καὶ

ὅπερ ἔμελλε σπουδαίως νὰ ἐργασθῇ ὑπὲρ τῆς ἐπιστήμης καὶ ἦγεν εἰς ἄμεσον πρὸς τὴν Ἑλλάδα ἐπικοινωνίαν τοὺς ἐν Γερμανίᾳ σοφοὺς. Ἐμπλεων δὲ ὃν σφρίγους καὶ δυνάμεως κατῆλθεν ἐρρωμένως ἐν τῷ σταδίῳ τῶν ἀρχαιολογικῶν ἐργασιῶν, ἐν εὐγενεὶ ἀμίλλη καὶ ἄκρα συμπινοίᾳ πρὸς τε τὴν Ἑταιρείαν καὶ τὰ λοιπὰ ἐν Ἀθῆναις ἀρχαιολογικὰ καθιδρύματα, καὶ προέβη εἰς πολλὰς καὶ εὐτυχεῖς ἀνὰ τὴν Ἑλλάδα ἀνασκαφὰς καὶ ἔργα ἐδημοσίευσεν ἑξοχα, δι' ὧν μεγάλως συνεβάλετο εἰς τὴν μέχρι τοῦδε γενομένην ἔξαρσιν τῶν ἀρχαιολογικῶν ἐν Ἑλλάδι ἐργασιῶν καὶ μελετῶν.

Τὴν εὐεργετικὴν ταύτην δράσιν τοῦ Ἰνστιτούτου ἐπισκοποῦσα σήμερον ἡ Ἑταιρεία ἀναπολεῖ εὐγνωμόνως καὶ ἄλλους δεσμοὺς συνδέοντας αὐτὴν μετὰ τοῦ γερμανικοῦ τούτου καθιδρύματος. Ἐν ταῖς ὑπὲρ τῶν μνημείων τῆς ἀρχαιότητος ἐργασίαις τῆς Ἑταιρείας οἱ τοῦ Ἰνστιτούτου πολλάκις ἐβοήθησαν καὶ ἐνεθάρρυναν αὐτήν, γερμανοὶ δὲ ἀρχαιολόγοι, λόγιοι καὶ φιλέλληνες, ἐνεργὸν ἔλαβον μέρος εἰς τὰ τῆς Ἑταιρείας, ἀπὸ τῶν πρώτων χρόνων τῆς ιδρύσεως αὐτῆς, τινὲς δὲ καὶ τῆς διοικήσεως αὐτῆς κατὰ καιροὺς φιλοτίμως μετέσχον.

Μετὰ χαρὰς δὲ βλέπει ἡ Ἑταιρεία ὅτι τὸ Ἰνστιτούτον σὺν τῇ λήξει τῆς εἰκοσιπενταετηρίδος αὐτοῦ ἐκτίσαστο καὶ ἴδιον ἐν Ἀθῆναις οἶκον, δι' οὗ ἐπ' ἀγαθῇ τῆς ἐπιστήμης μονιμοποιεῖται πλέον τὸ Ἰνστιτούτον παρ' ἡμῖν δεδοξασμένον ἐκ τοῦ παρελθόντος αὐτοῦ καὶ πλῆρες ἐλπίδων διὰ τὸ μέλλον.

Ἐν Ἀθῆναις τῇ 28/9 Δεκεμβρίου 1899.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΔΙΑΔΟΧΟΣ

Ὁ Γραμματεὺς
Π. Καβδαδίας

πρὸς ὀρθὴν κρίσιν περὶ τοῦ τρόπου, καθ' ὃν τὸ συμβούλιον διεχειρίσατο τὰ τῆς Ἑταιρείας κατὰ τὴν πενταετῇ ταύτῃ περιόδον.

Τὸ συμβούλιον, ἅμα ἐγκατασταθὲν τῷ 1895, ἵνα δυναθῇ νὰ καταστήσῃ τὴν Ἑταιρείαν ἀνταξίαν ὅχι μόνον τοῦ παρελθόντος αὐτῆς ἀλλὰ καὶ τοῦ τότε παρόντος, ὅπερ μεγάλας ἐπέβαλλεν αὐτῇ ὑποχρεώσεις, ἐπεδίωξεν ἐν πρώτοις τὴν αὐξήσιν τῶν ἐσόδων διὰ τῆς ἐπαυξήσεως τοῦ ἀριθμοῦ τῶν κατ' ἔτος ἐκδιδομένων γραμματίων τοῦ λαχείου, κατώρθωσε δ' οὕτως ὥστε τὰ ἀπὸ τοῦ ἔτους ἐκείνου ἔσοδα τῆς Ἑταιρείας σχεδὸν ἐτριπλασιάσθησαν ἐν συγκρίσει πρὸς τὰ ἔσοδα τὰ πρὸ τοῦ 1895. Οὕτω δὲ ἀνέλαβεν εὐθὺς τὴν ὑποστήριξιν τοῦ Παρθενῶνος, προέβη εἰς τὴν κατεδάφισιν καὶ ἐκ νέου ἀνικοδόμησιν τῶν ἐτοιμορρόπων τοίχων τῆς Μονῆς τοῦ Δαφνίου καὶ ἐστερέωσε τὰ ἐν αὐτῇ μωσαϊκά, προέβη εἰς ὑποστήριξιν τῶν ἐν Μιστρά βυζαντινῶν μνημείων, ἐπεσκεύασε τὸν τύμβον τῶν Μαραθωνομάχων, προέβη εἰς τὴν ὑποστήριξιν τοῦ μνημείου τοῦ Φιλοπάππου καὶ εἰς τὴν τοῦ ἐν Σουνίῳ ναοῦ τοῦ Ποσειδῶνος, ῥυκοδόμησε Μουσεῖα καὶ φυλακεῖα πολλαχοῦ τοῦ κράτους, προέβη εἰς περισυναγωγὴν τῶν τῇδε κάκεισε διεσπαρμένων ἀρχαίων καὶ ἐφρόντισε σπουδαίως καὶ ὀριστικῶς περὶ ἐξασφαλίσεως καὶ ἐξωραϊσμοῦ τῶν ἀρχαιολογικῶν τόπων καὶ μνημείων, ἰδίως τῶν ἐν Ἀθήναις, περιέβαλε δηλ. διὰ κρηπιδώματος καὶ σιδηροῦ κιγκλιδώματος τὸ Διονυσιακὸν θέατρον σὺν τῇ στοᾷ τοῦ Εὐμένους μέχρι τοῦ Ὠδείου, περιέβαλε διὰ τοίχων καὶ διὰ σιδηροῦ κιγκλιδώματος ἱκανὸν χῶρον τοῦ κατὰ τὴν Ἀγίαν Τριάδα παλαιοῦ νεκροταφείου, περιέβαλε διὰ σιδηροῦ κιγκλιδώματος τὴν καλουμένην Ἀδριάνειον στοὰν καὶ τὴν Στοὰν τῶν Γιγάντων, περιέφραξε διὰ τείχους καὶ σιδηροῦ κιγκλιδώματος τὸν κατὰ τὴν καεῖσαν παλαιὰν ἀγορὰν τῶν Ἀθηναίων χῶρον, ἐφρόντισε περὶ ἐξασφαλίσεως τοῦ ἐν Ὁρχομενῷ θησαυροῦ τοῦ Μινύου, καὶ περιέφραξεν, ἐξη-

σφάλισε καὶ ἐπεστέγασε δύο ἀνακαλυφθέντα μωσαϊκὰ ἐν Πάτραις καὶ ἐν Σπάρτῃ.

Ἐν ᾧ δὲ περὶ τὰ ἔργα ταῦτα, τὰ πρὸς ὑποστήριξιν καὶ συντήρησιν τῶν μνημείων, ἡσχολεῖτο τὸ συμβούλιον, ἐξηκολούθησε συγχρόνως τὰς μεγάλας ἀπὸ εἰκοσαετίας περὶ-που ἀρξαμένας ἀνασκαφὰς τῆς Ἑταιρείας, τὰς ἐν Ἐπιδαύρῳ, ἐν Μυκῆναις καὶ ἐν Ἐλευσίνι, καὶ ἐπὶ πλεόν ἄλλας ἀνασκαφὰς ἐξετέλεσε καὶ ἐπεχείρησεν, οἷον περὶ τὴν ἀθηναϊκὴν Ἀκρόπολιν, ἐν τῷ Ὀλυμπίῳ, κατὰ τὴν Στοᾶν τοῦ Ἀττάλου, κατὰ τὸν Κεραμεικόν, ἐν Πειραιεῖ, ἐν Σουνίῳ καὶ ἀλλαχοῦ τῆς Ἀττικῆς, ἐν Θήβαις, ἐν Πλαταιαῖς, ἐν Θερμοπύλαις, ἐν Θεσσαλίᾳ, ἐν Ἐρετρίᾳ, ἐν Πάρῳ, ἐν Σίφνῳ, ἐν Σύρῳ, ἐν Ρηνεῖᾳ, ἐν Λυκοσοῦρᾳ, ἐν Μεσσήνῃ, ἐν Κεφαλληνίᾳ καὶ ἐν Θέρμῳ τῆς Αἰτωλίας.

Ταῦτα τὰ ἔργα ἐξετέλεσεν ἀπὸ τοῦ 1895 τὸ μέχρι τοῦ νῦν συμβούλιον. Ἡ δὲ οἰκονομικὴ αὐτοῦ διαχείρισις κατὰ τὰ ἔτη ταῦτα ἀφῆκε καὶ περίσσευμα ἐν τῷ ταμείῳ ἐκ δρ. 244,471, αὐτὸ δηλ. σχεδὸν τὸ ποσὸν δι' οὗ τὸ συμβούλιον ὥκοδόμησε τὸ κτίριον τοῦτο τῆς Ἑταιρείας, ἐν ᾧ, ἄστεγος οὔσα ἡ Ἑταιρεία ἀπὸ τῆς ἐν ἔτει 1837 ιδρύσεως αὐτῆς καὶ ἀπὸ οἰκίας εἰς οἰκίαν καὶ ἀπὸ γραφείου εἰς γραφεῖον περιπλανωμένη, εὔρεν ἐπὶ τέλους στέγην, μόνιμον καὶ εὐπρεπῆ, ἀνταξίαν τοῦ παρελθόντος καὶ πρόσφορον διὰ τὸ μέλλον αὐτῆς.